

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNA

Director : C. G. DISSESCU

Prim-Redactor : SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3 STRAD. LA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

George D. Nedelcu. *Priviri în organismul vieții Statului*
Jurisprudența Română — *Inalta Curte de Casație și*
Justiție, S. II. — Ordonanțe prezidențiale. — Jurisdicția ar.
bitrilor.

(Thomas Binder cu Nicu Enescu).

Tribunalul Dâmbovița, S. II. Revizuire. — Apel nesemnat de
parte. — Nulitate. — Obiectul litigiului. — Indiviziune.

(Marin St. Nicu ș. a. cu Ioan Th. Tănăsescu ș. a.)

Jurisprudența străină.

PRIVIRI ÎN ORGANISMUL VIEȚII STATULUI

Personalitatea ministerelor. Patrimoniul Statului. Subsecretariatele de Stat. Birourile ministerelor

Pentru profesorul universitar
cari țin în mână știința dreptu-
lui administrativ.

Unuia din resorturile mecanismului Statului i se face analiza.

Puterea executivă este forfecată.

Cine este ea? Dela cine deține ea mandatul ca să reprezinte personalitatea Statului. Departamentele ministeriale au ele vreo personalitate? Și dacă au, care este personalitatea lor? Sunt ele persoane juridice? Și dacă sunt, cine le-o conferă?

Aceste întrebări au intrat în atmosfera actualității. Ele sunt sugerate de legea pentru organizarea ministerelor dela 2 August 1929.

Legile noastre fundamentale — Regulamentele organice, Convențiunea dela Paris, Statutul dela 2 Iulie 1864 și Constituțiunile dela 1866, 1884 și 1923 — nu conțin nici o dispozițiune privitoare la crearea sau recunoașterea personalității Statului, a ministerelor sau a instituțiilor publice.

Noua Constituție vorbește numai de persoanele juridice de drept privat și anume despre condițiunile în care se acordă personalitatea juridică Românilor care uzează de dreptul de a se asocia, drept care nu implică în sine și dreptul de a crea persoane juridice.

Persoane juridice, însă, au existat și au fost recunoscute în Țările române în toate timpurile.

Ființa morală a instituțiilor, a comunităților și așezămintelor religioase, etc., se dobânda prin toleranță.

Crearea persoanelor morale, însă, nu a lăsat diferenți pe legiuitori.

Legea pentru înființarea Consiliului de Stat dela 13 Februarie 1864 prescria la aliniatul lit. i al art.

45, de sub titlul „Atribuțiunile Consiliului“, că „El va putea fi consultat asupra formării stabilimentelor de utilitate publică“.

Se stabilise prin uz, încă înainte de punerea în aplicare a codului civil, ca autorizațiunile pentru crearea de persoane juridice să se dea de către ministere.

Legea asupra instrucțiunii publice dela 5 Decembrie 1864 cerea prin art. 138 de sub titlul „Despre fundarea de stipendii pentru școlile din străinătate“ intervenirea unei legi pentru ca guvernul să primească legate pentru instituirea de stipendii în favoarea dezvoltării instrucțiunii.

Această dispozițiune a fost abrogată de art. 811 și 817 din codul civil dupe care pentru efectul dispozițiunilor între vii sau testamentare făcute în favoarea ospiciilor, stabilimentelor de utilitate publică, etc. și pentru donațiunile făcute persoanelor morale, eră nevoie de un decret domnesc cu avizul Consiliului de Stat.

Sub imperiul codului civil doctrina și jurisprudența s'au fixat: persoane morale nu mai puteau lua ființă decât în urma unui act legislativ.

Preocuparea oamenilor de legi asupra modalității creării sau recunoașterii persoanelor juridice de drept privat devenind mai accentuată, sistemul adoptat sub codul civil a fost consacrat de noul Constituant dela 1923. Articolul 29 al Constituției zice: „Dreptul de asociațiune nu implică în sine dreptul de a crea persoane juridice. Condițiunile în care se acordă personalitatea juridică se vor stabili prin o lege specială“.

Cerința art. 29 din Constituție a fost îndeplinită în anul următor de către legea asupra persoanelor juridice dela 6 Februarie 1924.

Această lege, însă, care se ocupă numai de asociațiunile și fundațiunile particulare fără scop lucrativ sau patrimonial, cuprinde și o dispozițiune — una singură, fără nici o legătură cu conținutul legii și fără să fie cerută de Constituție, — privitoare la persoanele juridice de drept public: persoanele juridice de drept public se crează numai prin lege, zice art. 1 al legii din 1924.

Ce l-o fi îndemnat pe legiuitorul din 1924 să adauge la Constituțiune?

După litera art. 1 al legii se poate zice că nici Statul nu mai poate avea calitatea de persoană juridică dacă nu este o lege care să-l declare astfel, căci „persoanele juridice de drept public se crează numai prin lege“.

Chiar spiritul legiuitorului pare să fi fost acesta, după cum reșese din expunerea de motive a legii

și din debaterile parlamentare. Raportorul legii din Senat o spune categoric: „Proiectul de față constată mai întâi în articolul său inițial principiul constant că persoanele juridice de drept public se creează numai prin lege. Acestea sunt Statul cu subdiviziunile și serviciile sale și instituțiile publice“⁽¹⁾ Eroare.

Repet întrebarea de mai sus: ce l-o fi îndemnat pe legiuitor să „constătească“ acest principiu fără bază constituțională, și care este sancțiunea prescripției din art. 1 al legii dacă un legiuitor nu va declara că cutare așezământ public este persoană juridică deși din organizarea ce i se dă așezământului se vede că este persoană juridică?

Să fi fost legiuitorul din 1924 stăpânit de ideea că Statul și organele care-i greează afacerile și fac acte patrimoniale în numele lui, care se confundă cu el și fără de care nu-și poate trăi viața, adică organele care formează Puterea executivă, nu sunt persoane juridice dacă o lege nu le conferă această calitate?

Să nu fi știut el că exercițiul Puterii executive implică exercițiul personalității Statului sub amândouă aspectele lui de Putere publică și de persoană juridică, care fac un singur tot, fără să fie nevoie de o lege care să spue aceasta?

Să fi crezut el că serviciile publice care fac parte din organizarea Statului și cărora li s'a afectat patrimoniul, în vederea unei desconcentrări patrimoniale, nu sunt persoane juridice prin însăși crearea lor dacă legea care le-a dat ființă n'a spus-o?

Să se fi temut el că desmembrămintele sau circumscripțiunile administrative ale Statului recunoscute corpuri politice, cu putere de comandă, cu averurile lor, nu sunt și persoane juridice dacă legea ordinară nu zice aceasta?

Nu cumva legiuitorul a vrut să spună altceva decât a exprimat și anume că nu se pot crea decât numai prin legi *instituțiunile publice*, iar nu persoanele juridice de drept public, deși și aceasta ar fi fost inutil?

Oricum, un asemenea principiu general nu poate figura decât într-o lege fundamentală, pentru ca în legiferarea ordinară să aibă o sancțiune.

Luând art. 1 al legii din 1924 așa cum se exprimă, o întrebare vine dela sine: pentru care persoane juridice de drept public legea impune o lege? Impune o lege și pentru Stat? Și pentru ministere, adică pentru organele care compun Puterea executivă și se confundă cu Statul? Și pentru subdiviziunile administrative ale Statului cu caracter politico-teritorial? Sau numai pentru serviciile sau instituțiunile dependente de ministere, de județe și de comune cărora, din considerațiuni de utilitate și pentru a avea o mai mare libertate în conducerea lor, Statul le recunoaște o autonomie? De altfel, și aceste din urmă servicii sunt persoane juridice prin simplul fapt că li se atribuie patrimoniul și dreptul de a face acte patrimoniale, căci noțiunea de persoană juridică este sinonimă cu ideea de patrimoniu. Instituțiunile publice sunt persoane juridice fiindcă au patrimoniul, iar nu au patrimoniul fiindcă sunt persoane juridice.

Confuziune în această privință fac, la noi, și doctrina și legiuirile.

Unele legi îmbină amândouă expresiunile, de persoană juridică și de posesiune de patrimoniu. Citez „legea pentru înființarea Academiei de înalte studii agronomice“ din 2 August 1929 care în art. 2

spune că Academiiile „sunt persoane juridice capabile de a dobândi și posedă patrimoniul“. Se temea legiuitorul că persoanele juridice n'ar fi capabile să posedă patrimoniul, de aceea a ținut s'o spună?

Formula legiuirilor pentru dotarea serviciilor cu personalitate juridică, cu patrimoniul și cu autonomie, variază dela una la alta:

Legea „pentru crearea regiunii autonome a porturilor și căilor de comunicație pe apă“ din 2 August 1929 are în art. 3 formula: *Regia autonomă P. C. A. este persoană juridică*.

Legea „pentru crearea regiei autonome a poștelor, telegrafelor și telefoanelor“ din 3 August 1929 spune la art. 3 că *Regia Poștelor, Telegrafelor și Telefoanelor este persoană juridică cu gestiune autonomă*.

Legea „pentru regia publică a conductelor de petrol ale Statului“ din 21 Iulie 1929 se exprimă astfel în art. 3: *Regia publică comercială a conductelor de petrol este persoană juridică cu gestiune autonomă și patrimoniu separat*.

Legea „pentru organizarea penitenciarelor și institutelor de prevențiune“ din 30 Iulie 1929 spune la art. 2 numai că *Direcțiunea generală a penitenciarelor constituie un serviciu public autonom*.

În ce privește personalitatea ministerelor, oficialitatea noastră este în și mai puțină înțelegere.

Poate că și legea din 1924 asupra persoanelor juridice a contribuit la desacord.

Unii zic că departamentele ministeriale au personalitate juridică, și trebuie exprimată prin lege; alții zic din contră că ministerele nu au decât personalitatea pe care le-o acordă legiuitorul ordinar.

Ca exemple, aduc proiectul de lege „pentru organizarea ministerului justiției“ trimis în cercetarea Consiliului legislativ cu adresa No. 29830 din 30 Martie 1926 și legea „pentru organizarea ministerelor“ din 2 August 1929 al cărui proiect, la care au colaborat pe lângă organe administrative superioare și unele organe universitare, a fost trimis în examinarea Consiliului cu adresa prezidenției Consiliului de miniștri No. 1366 din 25 Iulie 1929.

Articolul 1 al proiectului de lege pentru organizarea ministerului justiției zice: „Ministerul justiției este persoană juridică și de drept public“.

Articolul 10 din legea pentru organizarea ministerelor spune în aliniatul 1: „Ministerele reprezintă interesele generale ale Statului ce le sunt atribuite prin prezenta lege. Ele n'au personalitate juridică proprie; pot totuși sta în justiție și încheia acte juridice în numele Statului și pentru Stat“.

Amândoi acești legiuitori greșesc în ce privește concepția personalității Statului, a personalității organelor lui executive și a manifestării Statului în viața de toate zilele.

Statul este națiunea organizată. El reprezintă națiunea în întreaga ei suveranitate. El personifică națiunea. Statul îndeplinind toate actele vieții națiunii, este persoana juridică supremă.

Personalitatea juridică a Statului există nu în virtutea vreunei legi, a unei recunoașteri exprese, ci de drept; este o recunoaștere tacită a capacității națiunilor organizate. Exercițiul acestei capacități îl au numai departamentele ministeriale, aceste organisme „cari fac parte constitutivă din organizarea esențială ideii de personalitate“, cari se confundă cu Statul căci îi exprimă „voința și inteligența“, îi greează afacerile și îi reprezintă autoritatea fără de care Statul nu poate exista.

După cum miniștrii prin însuși faptul că sunt numiți formează guvernul, tot astfel și departa-

1) Debaterile Senatului pe 1923-1924, pag. 1289.

mentele ministeriale, ai căror șefi intrupeză guvernul, adică Puterea executivă, prin însăși faptul că există sunt investite cu personalitatea juridică a Statului care se revarsă natural asupra lor.

A declara prin lege că ministerele sunt persoane juridice, după cum face proiectul de lege pentru organizarea ministerului justiției, înseamnă a declara că Statul este persoană juridică, sau că Puterea executivă reprezintă personalitatea Statului; ear a zice că ministerele nu sunt persoane juridice, dupe cum face art. 10 din legea pentru organizarea ministerelor, înseamnă a desbrăca Statul de personalitatea lui juridică sau, cu altă formulă, a lua guvernului puterea de a reprezenta personalitatea juridică a Statului.

O lege nu poate știrbi guvernului exercițiul Puterii executive stabilit prin Constituție, căci Statul nu-și poate slăbi forțele sale fie ca persoană morală fie ca putere publică, care, dupe cum am mai spus, fac un singur tot.

În așezarea noastră constituțională puterea executivă nu este un simplu „procurist“, căruia legiuitorii ordinari să-i poată restrânge sau anula mandatul.

Dupe art. 42 din Constituție membrii Adunărilor legiuitoare reprezintă Statul ca Putere legiuitoare; dupe art. 39 și 92, Capul Statului reprezintă Statul ca Putere executivă pe care o exercită prin guvernul Țării, adică prin șefii departamentelor ministeriale, iar dupe art. 36 din Constituție membrii ordinului judecătoresc reprezintă Statul ca Putere judecătorească.

Toate aceste trei Puteri, care prin ficțiunea constituțională exprimată în art. 33, emană dela națiune, odată constituite își exercită atribuțiunile lor după regulile așezate în constituție fără nevoia vreunei procuri speciale din partea legiuitorului ordinar, iar reprezentarea națiunii în calitatea de forță publică și de persoană morală, intră în atribuțiunile Puterii executive, ea neputând intra nici în atribuțiunile Puterii legiuitoare, nici în ale Puterii judecătorești.

Declarațiunea, dar, din art. 10 al legii pentru organizarea ministerelor că departamentele ministeriale nu au personalitate juridică proprie nu va împiedeca ministerele să aibă, dupe cum au avut și până acum, deși nici o lege nu le-a conferit-o, întreaga personalitate juridică a Statului cu care le-a îmbrăcat Constituția. Nu le va împiedeca, de exemplu, să primească un legat sau o donațiune căci ar fi insolit ca un minister să nu poată primi legat, iar un serviciu al ministerului, declarat persoană juridică, să fie capabil să-l primească, după ce, însă, va fi fost autorizat de minister, adică după ce i se va completa capacitatea de către autoritatea incapabilă de a primi.

Personalitatea juridică a ministerelor nu o poate distruge legiuitorul ordinar fiindcă nu este opera lui.

Declarațiunea din art. 10 crează și o sub diviziune a persoanelor juridice: pe lângă persoanele juridice de drept public și de drept privat vom avea și persoane juridice proprii și improprii. Doctrina va avea de lucru cu noua concepție a persoanelor juridice fără patrimoniu.

Motivele dispozițiunii prescise în art. 10 citat, că ministerele nu au personalitate juridică proprie, le găsim în expunerea de motive a legii.

„Această organizare a Statului — zice expunerea de motive, — făcută printr'o lege generală, prezintă din punct de vedere legislativ și administrativ un mare avantaj, căci asigură mult mai bine unitatea

în administrația Statului și înlătură conflictele dintre autorități, întrucât repartiziunea atribuțiunilor Statului pe departamente este făcută în mod armonic.

„Până acum organizația Statului a variat după „împrejurări și legiuitori. Dregătoriile și mai în urmă ministerele s'au organizat independent unul „de altul ca unități de sine stătătoare, uneori chiar „încalcând asupra atribuțiunilor pe care le aveau „alte departamente sau autorități ale Statului. De „când s'a început organizarea Statului Constituțional, se întâlnesc în mod constant conflicte de atribuțiuni între diferitele organe ale Statului cari au „mers atât de departe încât avem azi curioasa situație a unui minister care cheamă în judecată alt „minister, fiecare din ele socotindu-se persoane juridice, independente, care n'ar face parte din ace- „laș Stat. Intre alte numeroase exemple, putem cita „un caz foarte recent, când, într'un proces între „ministerul de instrucție și episcopia Hotinului pentru revendicarea unor imobile școlare, ministerul „cultelor a venit să pună concluziuni împotriva ministerului de instrucție, apărând unul împotriva „altuia interesele Statului. Or, Statul nu poate avea „interese contradictorii“.

Va să zică: conflictele dintre autorități și „situația curioasă“ ca un minister să cheme în judecată un alt minister pentru revendicarea unor imobile s'ar datori faptului că ministerele se socoteau persoane juridice independente. Și, pentru curmarea răului, s'a căutat să se ia Puterii executive ceea ce nu se poate lua în așezarea noastră constituțională.

Se face confuziune.

Cauza conflictelor semnalate nu a fost personalitatea juridică a ministerelor. Cauza au fost conducătorii trebilor Statului: 1) avocații Statului, care, conform art. 19 din legea pentru administrarea domeniilor Statului din 28 Martie 1892 urmând să-și dea avizul pentru procesele ce se intentează în numele Statului, când și-au spus cuvântul au perdut din vedere că un proprietar nu se poate judeca cu el însuși pentru bunurile lui, căci bunurile Statului oricare minister le-ar administra tot proprietatea Statului sunt; 2) cei însărcinați cu îndrumarea lucrărilor ministerelor care, în loc să supună conflictul chibzuirii acelor care formează Puterea executivă, adică acelor care poartă haina personalității Statului și au exercițiul capacității lui juridice, spre a hotărî asupra măsurilor de luat, au recurs la justiție. Măsurile se puteau lua fie pe cale legislativă, dacă destinațiunea imobilelor era fixată printr'o lege, fie pe calea administrativă dacă imobilele aveau o destinațiune prin însăși natura lucrurilor, or fuseseră donate sau legate, în care caz trebuiau respectate dispozițiunile testamentare sau ale donatorilor.

Oare, prin faptul că legea organizării ministerelor a răsturnat concepția personalității juridice a ministerelor se va pune capăt conflictelor de care vorbește expunerea de motive? Nu. În viitor vom avea aceleași „situațiuni curioase“ ca o autoritate a Statului să se judece cu altă autoritate a Statului pentru un bun al Statului, dacă viitorii conducători ai acestor autorități vor chibzui și ei la fel cu cei cari au creat situațiunile curioase din expunerea de motive.

Legiuitorul organizării ministerelor a creat și el o „situațiune curioasă“: a mutilat personalitatea juridică a unui organism al vieții Statului și a menținut-o intactă la organele care intră în compunerea acestui organism, ba chiar a întins-o și la alte organe din sânul organismului.

Nu e departament ministerial înăuntru căruia să nu se găsească cel puțin un organ cu caracter de persoană juridică. A le enumera, este de prisos. Se știu și cele care erau în trecut și cele care sunt de creațiune nouă.

Această nouă situațiune nu va naște, în adevăr, conflicte între departamentele ministeriale, „cari nu se vor mai putea socoti independente“, ci între piesele acestor departamente cari se vor socoti independente, deși fac parte din corpuri ce nu sunt independente. Nu se va mai judeca, bunăoară, ministerul instrucțiunii cu ministerul cultelor pentru vreun imobil al episcopiei Hotinului, ci Casa școalelor și a cultului poporului cu Casa bisericeii, adică vor sta în judecată nu două ministere ci două servicii ale aceluiaș minister; nu se va mai judeca ministerul comunicațiilor cu ministerul industriei ci căile ferate cu căile de comunicație pe apă, nici ministerul justiției cu ministerul domeniilor ci direcțiunea generală a închisorilor cu Casa pădurilor, etc., etc.

Evident, dar, că nu personalitatea juridică a ministerelor a vătămat, dupe cum zice expunerea de motive, „unitatea administrativă și armonizarea organizării ministerelor“, ci îndrumătorii lucrărilor ministerelor.

Asupra acestei chestiuni a personalității departamentelor ministeriale Consiliul Legislativ nu și-a spus cuvântul.

Legiuitorul organizării ministerelor a văzut în conflictele de care am vorbit dintre ministere atâta „confuzie și nedumerire menite să scadă prestigiul autorității Statului“, — dupe cum se exprimă expunerea de motive — încât pentru a face să înceteze această stare de lucruri, pe de o parte a căutat să schimbe caracterul juridic al ministerelor, iar pe de altă parte a stabilit ca asupra folosinței obiectelor care formează proprietatea Statului să decidă consiliul de miniștri.

Aliniatul II al art. 10 din lege zice: „Imobilele și obiectele date în folosința ministerelor, a oficiilor și institutelor dependente de ele, sunt proprietatea Statului și asupra folosinței lor dispune Consiliul de miniștri“.

Expunerea de motive a legii lămurește că dispozițiunile acestui aliniat al art. 10 au fost prescrise numai și numai ca să se înlăture conflictele dintre ministere în cazurile când ele ar pretinde acelaș bun al Statului, și să nu se mai pună în ridiculă situațiune de a recurge la justiție.

Am arătat că se puteau și se pot lua măsuri în cazuri de asemenea conflicte fără să fie nevoie de o prescripțiune legislativă, și mai cu seamă fără jignirea fără folos a personalității juridice a ministerelor.

Aliniatul 2 al art. 10 din lege pune în discuțiune chestiunea administrațiunii și destinațiunii bunurilor Statului precum și regimul circulațiunii bunurilor dela o autoritate la alta.

Sunt imobile ale căror administrațiune și destinațiune sunt fixate prin legi; altele sunt rostite prin natura lucrurilor or prin testamente sau prin acte de donațiune, etc. Bunăoară:

cutare minister a fost autorizat pe cale legislativă să administreze cutare bun al Statului în cutare scop; sau

ministerului de războiu i s'a cedat prin lege de către ministerul domeniilor, în schimbul unui imobil, o suprafață de teren pentru împroprietărirea demobilizațiilor; sau

un testator leagă Casei școalelor sau ministerului instrucțiunii un imobil în care să instaleze un muzeu sau o școală de menaj pentru fete; sau

un donator cedează ministerului industriei un bun urban sau rural din folosința căruia să se trimită în străinătate tineri pentru specializare în cutare industrie; sau

un nomofilax donează ministerului justiției un imobil în București care să servească de cămin magistraților din țară când vin în Capitală, etc.

În cazurile de mai sus poate Consiliul de miniștri, întemeiat pe aliniatul II al art. 10 citat să schimbe folosința imobilelor și să le facă să circule dela administrațiunea unei autorități la o altă administrațiune, dându-le o altă destinațiune?

Se poate pe cale administrativă să se dărâme ceia ce s'a hotărât pe cale legislativă, prin testamente, etc?

Fără a releva afirmațiunea din acest aliniat că imobilele sunt „date în folosința ministerelor, oficiilor și institutelor dependente de ele“, iar nu în folosința publicului, întreb: actuala lege a organizării ministerelor schimbă ea regimul de până acum al administrării și exploatarei bunurilor și al circulațiunii lor între autorități?

În sistemul de până acum trecerile sau, mai bine, cesiunile de bunuri se făceau pe cale legislativă. Acest regim de circulațiune al bunurilor Statului între autorități este întemeiat pe dispozițiunile legilor privitoare la administrarea și exploatarea bunurilor Statului.

Cesiunile de imobile nu au caracterul „unei schimbări de afecțiuni a bunurilor“,¹⁾ care stă în planul al doilea, ci constituie o schimbare de administrațiune care e dată prin legi. Sub regimul actual nu se poate zice că prin cesiuni „ministerele își fac transmisiune de proprietate“²⁾, căci proprietatea bunurilor este a Statului iar nu a ministerelor, și nici că Statul își cedează lui însuși o proprietate.

Ca măsură de ordine și stabilitate în Stat, autoritățile au fixate prin legi, atât administrațiuni de interese obștești cât și administrațiuni de bunuri. Aceste administrațiuni nu pot fi schimbate decât tot pe calea pe care au fost rânduite. Altfel ordine n'ar mai exista.

Legea actuală a ministerelor nu a schimbat regimul legilor în vigoare privitoare la administrarea și exploatarea bunurilor Statului.

Despre administrarea domeniilor Statului, și publice și private, legea organizării ministerelor vorbește în art. 113—121 dela § privitor pe ministerul agriculturii și domeniilor.

Art. 113 zice că ministerul agriculturii și domeniilor are, între altele, și „administrarea domeniului privat al Statului, care nu-i dat în căderea altor autorități“.

Această dispozițiune este indentică cu dispozițiunea art. 1 din legea pentru organizarea ministerului domeniilor dela 6 Aprilie 1900 cu modificările din 1905 și 1906 și cu aceia a art. 13 din legea aceluiaș minister dela 28 Martie 1909 cu modificările dela 18 Martie 1912.

Legea actuală a ministerelor mai are art. 17 referitor la direcțiunile contabilității ministerelor.

1) Vezi avizul Consiliului legislativ Sect I cu No. 60 din 24 Mai 1929 dat asupra unui proiect de lege pentru trecerea unui imobil din proprietatea ministerului domeniilor în proprietatea ministerului muncii și ocrotirilor sociale precum și avizul cu No. 64 din 4 Iunie 1929 dat asupra unui proiect de lege pentru cedarea de către administrația C. F. R. a unui teren din stația Filaret către ministerul de finanțe.

2) Vezi nota de mai sus.

Acest articol zice că fiecare minister va avea un „serviciu al inventarierei averii mobilă și imobilă” în ale cărui atribuțiuni intră „facerea inventarului de averea mobilă și imobilă dela minister și dela toate serviciile dependente de minister, din țară, și întreținerea”.

Dispozițiunea art. 17 citat este identică cu dispozițiunea art. 2 din legea pentru administrarea domeniilor Statului dela 28 Martie 1872 care zice: „Bunurile Statului afectate la un serviciu public „se vor conserva și administra de ministerele respective. Toate ministerele sunt datoare în cel mai „scurt termen a face un inventar complet și detaliat despre toate bunurile imobiliare care depind „de dânsese”.

Asemenea dispozițiuni se găsește și prin legile contabilității publice și de organizare ale autorităților.

Nici o deosebire, dar, nu este între legea actuală a ministerelor și celelalte legiuri din trecut cu privire la administrarea bunurilor Statului.

Statul, prin urmare, exploatează, administrează, conservă și întreține bunurile al căror proprietar este prin diferitele ministere și instituțiuni.

Am spus că bunurile sunt încredințate administrațiunii ministerelor sau instituțiilor, prin legi, legate sau donațiuni, care le stabilesc și destinațiunea, iar sumele pentru întreținerea lor sunt repartizate și fixate prin legile bugetare.

Destinațiunea și administrațiunea bunurilor Statului, precum și prevederile bugetare pentru întreținerea lor nefiind rezultatul unor acțiuni administrative ci al unor legi, nici schimbarea lor nu poate face obiectul unor măsuri administrative. Ele ies din competența administrației. Altfel, care ar fi tăria unei legi când orice dispozițiune administrativă o poate anula. O lege nu poate fi desființată decât tot printr'o lege.

Așa fiind, aplicabilitatea aliniatului II al art. 10 din legea ministerelor va avea un cerc foarte restrâns. Ea nu se va putea întinde nici chiar asupra bunurilor date în administrațiunea aceluiași minister în caz când destinațiunea lor este stabilită de legi sau de alte dispozițiuni cu putere de lege.

Legea ministerelor a îmbrățișat, cum eră și firesc, organizarea subsecretarilor de Stat.

Sunt nouă ani de când subsecretarul de Stat a văzut la noi pentru prima oară lumina zilei. Primul copil născut a fost al legii din 15 Iunie 1920 „pentru înființarea unui subsecretariat de Stat al refacerii și aprovizionării depinzător direct de președinția Consiliului de ministrii.

Dacă mama copilului — legea din 1920 — eră cunoscută, tatăl nu eră cunoscut. Colecțiunile de legi cred și acum că tatăl este Constituantul dela 1866. Cercetându-se paternitatea s'a dovedit că adevăratul tată e Constituantul dela 1884.

Din generația dela 1884 care știa scopul în care a fost conceput, la noi, subsecretariatul de Stat nu se mai găsea nimeni acum nouă ani, când legiuitorul ordinar i-a dat naștere. Acest legiuitor, necunoscându-i principiul generator constituțional și neostenindu-se să-l afle, a croit instituțiunea subsecretariatului de Stat pe tiparul străinilor.

În Anglia subsecretarul de Stat n'are atribuțiuni proprii; are atribuțiuni cu care îl însărcinează ministrul. În Franța, de asemenea, el poate avea toate atribuțiunile ministeriale și administrative și legislative.

În această concepție străină a fost înființat și la noi subsecretariatul de Stat la ministerele unde a fost crezut necesar.

În contra spiritului Constituantului dela 1884, în contra declarațiunilor guvernului și ale raportorilor Camerei și Senatului cu ocaziunea discuțiunii Constituțiunii, toți legiuitorii, începând cu cel dela 15 Iunie 1920, au dat subsecretarilor de Stat atribuțiuni administrative.

Legea din 15 Iunie 1920 pentru înființarea subsecretarului de Stat al refacerii și aprovizionării a încredințat acestuia o administrațiune mai vastă ca unui departament ministerial.

O lege, tot din 1920, pentru înființarea subsecretariatului de Stat dela Finanțe și regulamentul ei din 2 Iunie 1927 a abandonat subsecretarului de Stat toate atribuțiunile ministrului pentru administrarea generală a finanțelor și pentru conducerea directă a tuturor serviciilor ministerului.

Legea din 23 Decembrie 1926 pentru înființarea unui subsecretar de Stat al căilor ferate și legea din 4 Februarie 1927 pentru exploatarea C. F. R. au înlăturat și spiritul și litera Constituției prin chiar textele lor. Această din urmă lege nu numai că a făcut din subsecretarul de Stat un director general de căi ferate, dar i-a luat din atribuțiuni chiar pe cele firești, și anume întocmirea proiectelor de legi și susținerea lor în parlament, singurele atribuțiuni pentru care Constituția dela 1884 a conceput pe subsecretarul de Stat.

Celelalte legi ulterioare au dat de asemenea, prin regulamentele sau deciziile lor de punere în aplicare, atribuțiuni administrative subsecretarului de Stat¹⁾.

Nu cunosc principiu constituțional care să fi suferit o denaturare mai evidentă, un adevărat sacrilegiu, ca principiul art. 130 din Constituția dela 1884 care a permis existența subsecretarului de Stat, principiul trecut neatins, fără nici o denaturare, în noua Constituție.

Dezbaterile Constituantei arată clar rostul subsecretarilor de Stat. Atribuțiunile lor recunoscute de Constituție sunt atribuțiuni de legislațiune, de studii. Subsecretarul de Stat este omul laboratorului de știință, este specialistul, este consilierul legislativ, pregătitorul legilor care are obligațiunea să meargă în parlament să-și susție opera. El nu poate avea atribuțiuni administrative.

Cu ocaziunea discuțiunii în Cameră asupra art. 130 din Constituție, primul ministru, Ion C. Brătianu, zicea:

„Subsecretarii de Stat” au să studieze întocmirea proiectelor de legi și regulamente și să urmărească legile în Adunări, în cursul discuțiunii, pentru ca fiecare amendament ce se propune să-l combine astfel încât legea să iasă din Cameră având o unitate, iar nu să se contrazică ca azi”.

„S'a simțit necesitatea de a avea o comisiune permanentă care să prepare legile; s'a simțit necesitatea de alte persoane, afară de ministrii care să susțină proiectele în Corpurile legiuitoare”, zicea în Senat raportorul proiectului de revizuire al Constituției, Polizu-Micsunești.

„În ministere sunt două acțiuni, două labori: acea care cuprinde expedierea afacerilor curente și de zi, și cealaltă, a subsecretarilor de Stat, mai

1) Vezi articolul *Subsecretarii de Stat* din Revista „Dreptul” No. 4 dela 27 Ianuarie 1929 de George D. Nedelcu: Studiu asupra înființării subsecretarilor de Stat în Țara noastră și a scopului cu care ei au fost înființați.

inaltă, mai importantă: studierea legilor și regulamentelor“, zicea în Senat ministrul de externe, Dimitrie Sturdza.

„Postul de subsecretar de Stat nu se va crea decât acolo unde aparatul de știință juridică este necesar, iar nu la toate ministerele. Corpurile legiuitoare vor discuta dacă în cutare minister este necesar sau nu“, a lămurit în Senat Dimitrie Sturdza.

„In administrațiunea ministerelor subsecretarii de Stat n'au a se amesteca, căci pentru trebile zilnice sunt secretarii generali ai ministerelor“, a mai adăugat în Senat ministrul de externe, Dimitrie Sturdza.

Competența subsecretarilor de Stat fiind determinată de Constituantul dela 1884, legiuitorului ordinar nu i-o poate lărgi căci nu e creațiunea lui. Puterile legiuitorului ordinar au o limită: principiile constituționale. Depășind această limită, legiuitorului cade sub sancțiunea Constituției.

Și cu toate astea legiuitorului organizării ministerelor, ca și predecesorii lui din ultimii nouă ani, a urmat, în crearea subsecretarilor de Stat, concepția legiuirilor străine, iar nu concepția Constituției române.

Expunerea de motive a legii zice: „Față de faptul că atât Constituția cât și prezentul proiect de lege recunosc existența subsecretarilor de Stat, eră abso-lut necesar ca să precizăm și drepturile acestor subsecretari în raport cu miniștrii pe lângă care lucrează.

„Existența subsecretarilor de Stat nu se poate justifica decât pe considerațiuni tehnice. Ei sunt chemați să ajute pe miniștrii în conducerea tehnică a unei părți sau a întregului serviciu public ce-i este încredințat acestuia. De aceea proiectul de lege precizează care este răspunderea subsecretarului de Stat, care este rolul său și atribuțiunile sale.

„Fiind vorba de funcționari tehnici, deși au caracter politic, proiectul a socotit necesar să-i scoată de sub legea responsabilității ministeriale. Ei vor lua parte la desbaterile Corpurilor legiuitoare, însă sub răspunderea politică a ministrului. Atribuțiunile subsecretarilor de Stat vor fi determinate pentru fiecare din ei prin delegație specială dată de ministru și publicată în „Monitorul Oficial“.

Legea organizării ministerelor prevede în articolele 11 și 19 că se pot numi atâți subsecretari de Stat câte ministere sunt. Repartizarea lor pe ministere se face prin decret regal, după nevoile serviciului, iar atribuțiunile lor se dau de miniștrii prin decizie ministerială.

Președintele consiliului de miniștri este ajutat și el în conducerea serviciilor depinzând de președinție de un subsecretar de Stat (art. 29).

Fiecare departament ministerial (art. 13 și 15) precum și președinția Consiliului de miniștrii (art. 30) are, pe lângă alte servicii, și câte un serviciu al cabinetului subsecretarului de Stat condus de către un șef de cabinet, funcționar politic și persoană de încredere a subsecretarului.

Principiul Constituției dela 1884, care n'a evoluat și a rămas același și în noua Constituție, nefiind ținut în seamă, subsecretarul de Stat, este, și dupe legea din 1929 ca și dupe legile din trecut, un funcționar politic, fără răspundere personală, cu dreptul de a se amesteca în administrația autorităților și de a lua parte la desbaterile Corpurilor legiuitoare. Când își va lua revanșa Constituția rănită?

În chestiunea subsecretarilor de Stat, Consiliul legislativ de asemenea nu și-a spus cuvântul.

Expunerea de motive a legii pentru organizarea ministerelor spune că subsecretarul de Stat este un funcționar tehnic, și adaugă la urmă că, în genere, „funcționarul trebuie să fie un om tehnic cu o pregătire specială pentru funcțiunea ce deține, un adevărat colaborator al guvernărilor“.

Cuvântul tehnic tinde să intre în nomenclatura funcțiunilor publice.

De un număr de ani se numesc din când în când prin biourile ministerelor pe lângă funcționarii prevăzuți de legile organice și de legile bugetare și alți funcționari zișe *consilieri tehnici*.

Acești funcționari cu caracter tehnic sunt puși pe lângă funcționarii de carieră ca să întărească biourile cu arta și știința lor și să ajute pe ministru în conducerea tehnică a serviciilor.

Legile organice administrative nu recunosc pe consilierii tehnici.

Nici legea pentru organizarea ministerelor nu favorizează numirea unora asemeni consilieri pe lângă ministere.

Legea ministerelor, în afară de organizarea ce dă Consiliului diplomatic și Consiliului juridic de pe lângă ministerul de externe, Consiliului economic de pe lângă ministerul industriei și Consiliului tehnic de pe lângă ministerul lucrărilor publice cari vor avea consilierii respectivi, vorbește numai de *referenții tehnici de specialitate* cari vor funcționa pe lângă serviciile direcției comerțului a ministerului industriei și comerțului, pentru adunarea materialului întocmirii studiilor necesare.

Consilieri tehnici, dar, pe lângă alte ministere nu sunt admiși. Este și firesc. Într'o bună organizare a autorităților și o bună selecționare a funcționarilor, așa zișii consilieri tehnici sunt inutili.

Fiecare funcționar trebuie să fie și consilierul tehnic al biourii ce conduce.

Nu este permis unui funcționar (șef de biou, director, secretar general, orice ar fi), să nu fie propriu științei și artei necesare lucrărilor ce intră în competența afacerilor serviciului lui.

Un funcționar care nu este în curent cu legislațiunea, jurisprudența și doctrina, din țară și din străinătate, privitoare la chestiunile din sfera activității lui, nu trebuie menținut.

Cărturarii din 'năuntrul ministerelor, titulari ai serviciilor, sunt de ajuns ca să ajute pe miniștrii în conducerea tehnică a ministerelor, fără a mai fi nevoie de consilieri tehnici, de ajutorul cărturarilor din afară.

Și, în alegerea acestor cărturari trebuie băgare de seamă:

Sunt mulți a căror minte nu poate spune nimic despre o chestiune dacă n'au găsit-o tratată în vreun autor. Sunt mulți, iarăși, cari nu gândesc prin ei însuși, cari au inteligența pusă la remorcă și nu pot avea altă părere decât părerea ce au văzut-o tipărită. Tiparul îi fascinează, le paralizează gândirea. Și, dacă se întâmplă ca opera tipărită să fie lipsită de judecată, — căci unii seriu nu din vocațiune ci din manie, nu produc, ci compun în scopul numai de a face o carte —, ne închipuim ușor ce valoare poate să aibă părerea unor astfel de cărturari.

Rețin cuvintele reproduse mai sus din expunerea de motive: „funcționarul trebuie să fie un om tehnic cu o pregătire specială pentru funcțiunea ce deține;

un adevărat colaborator al guvernărilor“. Om tehnic. Prin om tehnic, expunerea de motive înțelege om consacrat științei. Legea organizării ministerelor, însă, nu distinge pe omul consacrat științei din biurourile ministerelor, de ceilalți.

Articolul 200 din lege dispune, dupe cum se exprimă expunerea de motive, ca „toți funcționarii din administrația centrală și exterioară să fie încadrați într'o serie de grade și clase, cari vor fi conforme pentru toate serviciile publice. Cu chipul acesta vom face să dispară anomalia de azi, când funcționari ai diferitelor ministere erau retribuiți — deși în acelaș grad — cu salarii diferite“.

Legea rânduește încadrarea funcționarilor în serii de grade așa ca cei din acelaș grad să aibă aceleași retribuiți.

Atât autorul acestei legi cât și autorii altor legi organice ale ministerelor, precum și autorul legii „armonizării retribuițiilor bugetare“ dela 1 Iunie 1927, care pune principiul: „la funcțiuni egale, lefuri egale“, consideră anomalie faptul ca funcțiuni cu denumiri la fel să nu fie salarizate la fel, ca funcționarii de acelaș grad să aibă salarii diferite.

În aparență așa este: pare firesc ca toți cei cari ocupă funcțiuni cu aceeași denumire să aibă aceeași leafă.

Legiuitorii, însă, greșesc când cred că toate funcțiunile cu denumiri la fel sunt și funcțiuni egale. Se confundă munca de practică birocratică — munca mecanică —, cu munca intelectuală.

Nu cu acelaș fel de muncă se îndeplinesc toate funcțiunile considerate egale sau denumite la fel. Sunt biurouri și biurouri.

Sunt biurouri pentru cari cunoștințele ce dă o diplomă universitară, sau chiar de absolvire de liceu, împreună cu o practică de biuro de câțva timp sunt îndeștătoare pentru îndeplinirea funcțiunei; sunt alte biurouri pentru cari se cer studii zilnice și cunoștințe proaspete de doctrină, de legiuiri, de jurisprudențe, etc.

Sunt biurouri în cari lucrările se fac mecanic fără nici o încordare a minții, se îndeplinesc cu opera de mână a creierului; sunt altele, însă, pentru care se cere aplicațiune reflectată, tensiune mintală, cari au nevoie de opera spirituală, intelectuală a creierului.

Sunt biurouri cărora după terminarea orelor de serviciu, funcționarul, dacă a pus condeiul jos, și a plecat, nu le mai poartă nici o grijă; sunt altele în care, funcționarul numai după închiderea biurourilor, în orele extracancelariale, acasă, poate, studiind, să deslege chestiunile spre a da îndrumare lucrărilor.

Pentru funcționarii, dar, cu acelaș grad, nu toate funcțiunile sunt la fel.

Sunt șefi și șefi.

Șef este și șeful unei echipe de lucrători manuali, șef este și șeful unui laborator de psihologie.

Șefi sunt:

și șeful biuroului „de primirea și urmărirea lucrărilor, care ia dela registratură hârtiile și le supune directorului spre repartizare, urmărindu-le apoi și dând informații particularilor asupra lor“ (art. 21 din lege), și șeful serviciului registraturii, sau al verificării statelor de lefuri, or al înregistrării ordonanțelor de plată, etc.

și șeful biuroului care trebuie să facă studii pentru hârtiile de rezolvat, și șeful serviciului dela care se cer păreri autorizate asupra interpretării textelor de legi, sau al biuroului care studiază și pregătește lucrări de legislațiune, etc.

Șefii din a doua categorie nu trebuiesc plătiți la fel cu cei din prima categorie.

Anomalie, dar, există în salarizare; ea constă, însă, în faptul egalizării funcționarilor biuroului de muncă intelectuală cu funcționarii biuroului de muncă mecanică.

Nu este greu de făcut o anchetă spre a se ști care biurouri intră într'o categorie și cari în alta.

Numai în urma unei asemenea anchete se vor putea avea adevărate norme dupe cari să se stabilească egalizarea biurourilor și, dar, să se fixeze salarizarea funcționarilor.

Nu trebuie confundat omul de gândire cu omul de acțiune.

George D. Nedelcu

Consilier permanent la Consiliul
legislativ

Carmen-Sylva

3 Septembrie 1929

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUST ȚIE S. II-a

Audiența dela 5 Martie 1929.

Președinția D-lui V. Tătaru, consilier

Thomas Binder cu Nicu Enescu.

ORDONANȚE PREZIDENȚIALE ÎN RÉFÉRÉ. — DACĂ PREȘEDINTELE TRIBUNALULUI POATE DA ASEMENEA ORDONANȚE ȘI ÎN CAZUL CÂND PĂRȚILE AU ALES JURISDIȚIA ARBITRILOR. — ART. 66 BIS ȘI 339 PR. CIVILĂ.

Președintele Tribunalului care potrivit art. 66 bis proc. civilă are dreptul a încuviința orice măsură provizorie dacă însuși Tribunalul din care dânsul face parte ar avea o asemenea competență, poate lua o astfel de măsură care să nu atingă fondul litigiului, chiar și în cazul când părțile ar fi supus litigiul la judecata arbitrilor, dacă bine înțeles nu ar exista o prohibițiune formală în actul de compromis.

No. 387. — Respins recursul făcut de Soc. Thomas Binder în contra sentinței cu No. 210/928 a Trib. Vâlcea S II în proces cu Nicu Enescu.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare:

„Exces de putere, violarea art. 66 bis al. 3; art. 339 pr. civilă și art. 969 cod. civil“.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată că Tribunalul judecând ca instanță de référé, a admis cererea făcută de intimat pentru închiderea deschizăturilor făcute de recurenta în zidul despărțitor de proprietate, pe motiv că potrivit art. 66 bis proc. civilă, printre măsurile ce se pot lua pe cale de ordonanță prezidențială sunt și măsurile privind diferendele dintre proprietarii vecini, având ca obiect zidurile delimitatoare de proprietăți, și aceasta chiar și în cazul când părțile ar fi convenit ca pentru judecarea a însăși dreptului în sine să se supună competenței unei instanțe de arbitri aleși.

Considerând că, potrivit dispozițiunilor art. 339 și urm. proc. civilă, judecata arbitrilor este de

natură contencioasă și este susceptibilă de a fi atacată cu apel și recurs, oricâte ori părțile nu au renunțat în mod expres la aceste căi prin actul lor de compromis;

Considerând că, potrivit art. 66 bis proc. civilă, presidentul are dreptul a încuviința orice măsură provizorie, numai dacă însuși Tribunalul din care dânsul face parte ar avea o atare competență, și aceasta chiar și în cazul dacă părțile ar fi supus litigiul la judecata arbitrilor, încă și atunci prezidentul -- în lipsă de o prohibițiune formală în actul de compromis -- poate lua o măsură provizorie care nu atinge fondul litigiului;

Că dar, în speță, Tribunalul a fost în drept ca pe calea prevăzută de art. 66 bis proc. civilă, să admită cererea intimatului și să ordone închiderea deschizăturilor făcute în zidul comun de recurenta, deoarece prin această măsură nu a luat decât o simplă dispozițiune pur conservatorie cu caracter provizoriu, fără să prejudece dreptul părților de a se adresa instanței de arbitri -- anume aleasă prin actul de compromis -- pentru judecarea fondului;

Că așa fiind, prima parte a motivului I de casare este nefondată;

Considerând că nici cea de a doua parte a acestui motiv nu este întemeiată, deoarece înaintea Tribunalului recurenta atât oral cât și prin concluziunile scrise, nu a făcut nici o obiecțiune cu privire la existența sau neexistența raportului juridic dintre ea și pârâțul Carol Speck -- proprietarul imobilului intimatului, -- așa că această chestiune nu poate fi ridicată pentru prima dată în fața Curții de Casațiune.

Pentru aceste motive, respinge.

TRIBUNALUL DÂMBOVIȚA, S. II-a

Audiența dela 30 Aprilie 1929

Președinte d-l N. Georgescu-Ceptura, judecător

Marin St. Micu ș. a. cu Ioan Th. Tănăsescu ș. a.

REVIZUIRE. -- APEL NESEMNAȚ DE APELANȚ. -- NULITATEA LUI. -- UNDE SE ÎNDREPTĂ CEREREA DE REVIZUIRE? -- ART. 293 PR. CIV. REVIZUIRE. -- OBIECTUL LITIGIULUI. -- INDIVIZIUNE.

1. O cerere de revizuire, în cazul când un apel a fost anulat ca nesemnat de apelant, se îndreaptă la prima instanță, fiindcă apelul considerându-se ca nefăcut de apelant, hotărârea primei instanțe este hotărârea definitivă.

2. Revizuirea pentru neexistența obiectului litigiului, potrivit art. 296 al. a se face în termen de o lună după ce s'a făcut ultimul act de executare; însă atunci când o hotărâre nu este susceptibilă de o execuție efectivă, cum se întâmplă cu hotărârile de admitere în principiu a cererilor de eșire din indiviziune, cari stabilesc numai drepturile ideale ale părților, prescripția arătată nu se mai aplică.

Tribunalul,

Asupra incidentelor ridicate de intimații, pârâți în cererea de revizuire;

Considerând că după art. 293 pr. civ., cererea de revizuire se îndreaptă la instanța, care a dat hotărârea rămasă definitivă;

Considerând că atunci când o instanță anulează un apel ca nesemnat de apelant, prin această anulare apelul este considerat ca fără ființă; partea este considerată că nu a făcut apel;

Că, neexistând un apel, atunci hotărârea definitivă este aceea a primei instanțe;

Că în cazul acesta deci al anulării apelului ca nesemnat de parte, cererea de revizuire trebuie adresată la prima instanță, fiindcă hotărârea acestei instanțe este definitivă și fiind astfel primul incident ridicat de apelanți se găsește nefondat și în consecință se respinge;

Considerând asupra incidentului al doilea, -- că este unanim admis că hotărârea de admitere în principiu a unei cereri de eșire din indiviziune este o hotărâre propriu-zisă, distinctă de hotărârea ce se dă asupra efectuării partajului; că această hotărâre însă, din cauză că stabilește numai în mod ideal calitatea de moștenitor și masa succesorală, din această cauză ea nu este susceptibilă de o execuție efectivă; că, în situația aceasta, găsindu-ne în fața unei hotărâri ce nu are o execuție efectivă; în cazul acesta nu se poate spune că o cerere de revizuire a ei pe motivul că obiectul hotărârii nu se găsește în ființă, este prematur introdusă de oarece această hotărâre nu s'a executat, fiindcă după cum s'a văzut, această hotărâre nu are o execuție efectivă;

Considerând că iarăș nu se poate spune, că și această hotărâre are o execuție și anume execuția ei este însăși efectuarea partajului, care se face prin hotărârea ce se dă în acest scop, fiindcă o instanță în efectuarea partajului nu procedează ca o instanță de executare, ci este tot instanța de judecată în continuarea judecării cererii de eșire din indiviziune;

Considerând apoi că este și de utilitate practică, ca revizuirea să se facă înainte de efectuarea partajului, fiindcă prin statuarea asupra revizuirii se știe dacă există sau nu bunurile, ce au format obiectul revizuirii, astfel că la formarea loturilor se va avea în vedere cele hotărâte în cererea de revizuire;

Că stabilindu-se aceasta, și acest al doilea incident ridicat de intimați se găsește nefondat și în consecință se respinge și acest incident.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Hariton Udrea, respinge incidentele;

Semnați: N. Georgescu-Ceptura, Hariton Udrea

JURISPRUDENȚA STRAINA

PERIMARE.

(Inacțiunea reclamantului. -- Perimare opusă de defendor. -- Acoperire prin un act regulat făcut de reclamant înaintea cererii de perimare).

Primarea e dobândită de defendor prin inacțiunea reclamantului în timp de trei ani (la noi termenul de perimare este de 2 ani în materie civilă; art. 257 pr. civ.), dar ea nu se produce din plin drept, ci trebuie să fie invocată de partea cărei profită, pe cale de acțiune principală.

De altă parte, perimarea se găsește acoperită prin actele valabile făcute de una sau alta din părți înainte de cererea perimării.

O citațiune dată la un termen mai scurt decât acela prevăzut de lege, este radical nulă, această scurtare având de efect a aduce atingere drepturilor apărării și garanțiilor acordate de legiuitor părții citate.

C. Montpellier, 20 Martie 1928.

Sirey, rep. somm.
No. 171929. 3055.